

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Missä Ja Miten?](#) > [Asian Vieminen Tuomioistuimeen](#) > [Poland](#)

Asian vieminen tuomioistuimeen

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Puola

1 Onko asia välttämättä vietävä tuomioistuimeen vai onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Vaihtoehto asian tuomioistuinkäsittelylle on sovittelumenettely (siviiliprosessilain 183 §). Sovittelu on tuomioistuimen ulkopuolinen (sovinnollinen) riidanratkaisumenettely, johon osallistuu riippumaton ja pätevä henkilö tai elin (sovittelija). Sovittelumenettely on vapaaehtoinen (riidan osapuoli voi koska tahansa perua osallistumisensa sovitteluun ja vetäytyä siitä) ja luottamuksellinen (osapuolilla on velvollisuus pitää sovittelun aikana saamansa tiedot luottamuksellisina), ja sovittelijat ovat puolueettomia ja riippumattomia (he eivät asetu kummankaan osapuolen puolelle eivätkä periaatteessa ehdota riidalle ratkaisuja).

2 Onko asian vireillepanolle jokin määräaika?

Yleensä kanteen voi nostaa tuomioistuimessa koska tahansa, ellei erityisissä säännöksissä anneta aikarajaa. Osapuoli, joka nostaa kanteen vanhentumisajan päätyttyä, ottaa riskin, että häviää asian, jos toinen osapuoli toteaa, että kanne on vanhentunut.

Puolan lainsäädännössä sovelletaan vanhentumisaikoja (*terminy zawite*). Vanhentumisaika tarkoittaa sitä, että jos osapuoli ei nosta määrättyä kannetta vanhentumisajan puitteissa, osapuolen oikeus kyseisen kanteen nostamiseen vanhenee. Siviiliprosessilaki (*kodeks postępowania cywilnego*) ei sisällä yleisiä säännöksiä vanhentumisajoista, mutta siinä viitataan erityisiä tilanteita koskevien säännösten vanhentumisaikoihin.

Oikeuden menettäminen vanhentumisajan päättymisen seurauksena sitoo oikeudellisen suhteen osapuolia, tuomioistuimia ja muita asiaa tutkivia viranomaisia. Viranomainen ottaa sen huomioon automaattisesti eikä osapuolen pyynnön tai vetoituksen perusteella. Vanhentumisajan palauttaminen on mahdollista vain poikkeustapauksissa, kun sen ylittäminen ei ole ollut osapuolen syytä (siviiliprosessilain 168 §).

3 Onko asia vietävä tuomioistuimeen juuri tässä jäsenvaltiossa?

Sen ratkaisemiseksi, onko tietyn jäsenvaltion alueella olevalla tuomioistuimella toimivalta käsitellä määrätty asia, on määriteltävä kyseisen tuomioistuimen toimivalta.

Puolan yleisten tuomioistuinten yleistä toimivaltaa ratkaista siviiliasioita alueellaan kutsutaan kansalliseksi toimivallaksi, ja sitä säännellään siviiliprosessilailla (1103 § ja sitä seuraavat pykälät).

Asioihin sovelletaan kansallista toimivaltaa, jos vastaajana olevan luonnollisen henkilön kotipaikka tai tavanomainen asuinpaikka tai vastaajana olevan oikeushenkilön rekisteröity toimipaikka on Puolassa.

Puolan tuomioistuimilla on kansallinen toimivalta myös seuraavissa tapauksissa:

- avioliitto (kansallinen toimivalta on yksinomainen, jos molemmat puoliset ovat Puolan kansalaisia ja heidän kotipaikkansa ja tavanomainen asuinpaikkansa on Puolassa)

- vanhempien ja lasten suhde (kansallinen toimivalta on yksinomainen, jos kaikki osapuolet ovat Puolan kansalaisia ja heidän kotipaikkansa ja tavanomainen asuinpaikkansa on Puolassa)
- elatusapu ja lapsen vanhemmuuden vahvistaminen (näihin sovelletaan kansallista toimivaltaa, jos kantaja on oikeudenomistaja, jonka kotipaikka tai tavanomainen asuinpaikka on Puolassa)
- työlainsäädäntö (asioihin, joissa kantaja on työntekijä, sovelletaan kansallista toimivaltaa, jos työ yleensä tehdään, on tehty tai oli tarkoitus tehdä Puolassa)
- vakuutukset (asioihin, jotka koskevat vakuutussuhdetta ja nostetaan vakuutuksenantajaa vastaan, sovelletaan kansallista toimivaltaa, jos kantaja asuu Puolassa tai asiassa on jokin toinen seikka, joka johtaa Puolan alueelliseen toimivaltaan)
- kuluttaja-asiat (asioihin, joissa kantaja on kuluttaja, sovelletaan kansallista toimivaltaa, jos kuluttajan kotipaikka tai tavanomainen asuinpaikka on Puolassa ja sopimuksen tekemiseksi tarvittavat toimet on toteutettu Puolassa; tällaisissa tapauksissa katsotaan, että sopimuksen toisella osapuolella on kotipaikka tai rekisteröity toimipaikka Puolassa, jos sillä on Puolassa yritys tai sivuliike ja sopimus kuluttajan kanssa on tehty osana kyseisen yrityksen tai sivuliikkeen liiketoimintaa).

Puolan tuomioistuimilla on yksinomainen kansallinen toimivalta myös seuraavissa tapauksissa:

- Asiat, jotka koskevat oikeutta kiinteistöön ja kiinteistön hallintaa Puolassa. Asiat, jotka koskevat vuokrausta (*najem* tai *dzierżawa*) ja muita suhteita, joihin liittyy kiinteistön käyttö (lukuun ottamatta tapauksia, jotka koskevat vuokraa tai muita tuloja kiinteistön käytöstä tai hyödyntämisestä). Muut asiat, joissa tuomioistuimen päätös koskee Puolassa sijaitsevan kiinteistön omistusoikeutta, hallintaa tai käyttöä.
- Asiat, jotka koskevat oikeushenkilön tai organisaatioyksikön, joka ei ole oikeushenkilö, purkamista ja sen hallintoelinten päätösten kumoamista tai mitätöimistä, jos oikeushenkilön tai organisaatioyksikön, joka ei ole oikeushenkilö, rekisteröity toimipaikka on Puolassa.

Jos kansallinen toimivalta kattaa pääkanteen kohteena olevan asian, tämä toimivalta kattaa myös vastakanteen.

Määrätyn oikeussuhteen osapuolet voivat sopia kirjallisesti suhteesta johtuneiden tai mahdollisesti johtuvien varallisuus oikeutta koskevien asioiden kuulumisesta Puolan tuomioistuinten toimivaltaan.

Tuomioistuin tarkastelee automaattisesti kansallisen toimivallan puuttumista asian jokaisessa vaiheessa.

Jos tuomioistuin katsoo, että kansallista toimivaltaa ei ole, se hylkää kanteen.

Kansallisen toimivallan puuttuminen on peruste menettelyn mitätöintiin.

4 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon oma kotipaikkani ja vastapuolen kotipaikka ja muut kanteeni käsittelypaikkaan vaikuttavat tekijät?

Kun määritetään, millä alioikeudella (*sąd rejonowy*) tai aluetuomioistuimella (*sąd okręgowy*) on toimivalta käsitellä asia, on otettava huomioon tuomioistuimen alueellinen toimivalta. Puolan lainsäädännössä erotellaan alueellinen toimivalta, vaihtoehtoinen alueellinen toimivalta ja yksinomainen alueellinen toimivalta.

a) Yleinen alueellinen toimivalta (siviiliprosessilain 27 § ja sitä seuraavat pykälät).

Yleensä kanteen nostaminen siinä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, jolla on toimivalta vastaajan kotipaikassa (siviiliprosessilain mukaan luonnollisen henkilö kotipaikka on kaupunki, jossa hän oleskelee aikomuksenaan asua siellä pysyvästi). Jos vastaajan kotipaikka ei ole Puolassa, alueellinen toimivalta määräytyy hänen asuinpaikkansa mukaan, ja, jos tätä paikkaa ei tiedetä tai se on Puolan ulkopuolella, vastaajan viimeisimmän Puolassa sijaitsevan kotipaikan mukaan. Kanteen valtiota vastaan on esitettävä tuomioistuimessa, jolla on toimivalta sen organisaatioyksikön rekisteröidyssä toimipaikassa, jota kanteen koskee. Kanteen oikeushenkilöä tai muuta sellaista yksikköä vastaan, joka ei ole luonnollinen henkilö, on esitettävä tuomioistuimessa, jolla on toimivalta yksikön rekisteröidyssä toimipaikassa.

b) Vaihtoehtoinen alueellinen toimivalta (siviiliprosessilain 31 § ja sitä seuraavat pykälät).

Vaihtoehtoista alueellista toimivaltaa koskevien säännösten perusteella kantaja voi - oman harkintansa mukaan

- nostaa kanteen yleisen toimivallan mukaisessa tuomioistuimessa tai toisessa tuomioistuimessa, joka määrittellään lainsäädännössä toimivaltaiseksi tuomioistuimeksi. Puolan siviiliprosesseissa vaihtoehtoisesta alueellisesta toimivallasta säädetään asioissa, joissa on kyse seuraavista: elatusapu ja lapsen vanhemmuuden vahvistaminen; omaisuusvaade liiketoimintayksikköä vastaan;

sopimuksesta johtuva riita; vahingonkorvauskanne; asian käsittelyä koskeva maksu (asianajajalle maksettava palkkio); kiinteistön vuokraukseen (*najem* tai *dzierżawa*) liittyvä vaade; vekseli tai sekki.

Elatusapua koskevia kanteita ja lapsen vanhemmuuden vahvistamista koskevia ja siihen liittyviä kanteita voidaan nostaa oikeudenomistajan kotipaikan mukaan. Liiketoimintayksikköä vastaan esitettävää omaisuusvaadetta koskeva kanne voidaan nostaa tuomioistuimessa, jonka toimivaltaan päätoimipaikka tai sivuliike kuuluu, jos vaade liittyy päätoimipaikan tai sivuliikkeen toimintaan. Kanne, joka koskee sopimuksen tekemistä, sen sisällön määrittämistä, sopimuksen muuttamista ja sopimuksen olemassaolon vahvistamista, sopimuksen täytäntöönpanoa, päättämistä tai mitätöintiä sekä vahinkoja, jotka aiheutuvat sopimuksen täytäntöönpanon laiminlyönnistä tai epäasianmukaisesta täytäntöönpanosta, voidaan nostaa tuomioistuimessa, jolla on toimivalta sopimuksen täytäntöönpanopaikassa. Jos ei ole selvää, mikä sopimuksen täytäntöönpanopaikka on, se on vahvistettava asiakirjalla. Vahingonkorvauskanne voidaan nostaa sen lainkäyttöalueen tuomioistuimessa, jossa vahinko on tapahtunut. Asianajopalkkiota koskeva kanne voidaan nostaa tuomioistuimessa, jolla on toimivalta paikassa, jossa täysivaltainen oikeudellinen edustaja on käsitellyt asian. Kiinteistön vuokrausta (*najem* tai *dzierżawa*) koskeva kanne voidaan nostaa tuomioistuimessa, jolla on toimivalta kiinteistön sijaintipaikassa. Kanne vekselin tai sekin velvoittamaa osapuolta vastaan voidaan nostaa tuomioistuimessa, jolla on toimivalta maksupaikassa. Kanne useaa vekselin tai sekin velvoittamaa osapuolta vastaan voidaan nostaa yhteisesti tuomioistuimessa, jolla on toimivalta maksupaikassa, tai tuomioistuimessa, jolla on vekselin tai sekin tunnustajaa tai antajaa koskeva yleinen toimivalta.

c) Yksinomainen alueellinen toimivalta (siviiliprosessilain 38 § ja sitä seuraavat pykälät).

Yksinomaista alueellista toimivaltaa koskevat säännökset ovat pakottavia. Ne sulkevat tietyntyyppisissä asioissa pois mahdollisuuden nostaa kanne yleistä toimivaltaa käyttävässä tuomioistuimessa ja myös vaihtoehtoista toimivaltaa käyttävässä tuomioistuimessa sekä mahdollisuuden siirtää asia ratkaistavaksi toisessa tuomioistuimessa toimivaltaa koskevalla sopimuksella. Yksinomaisen toimivallan tapauksessa vain yhdellä useasta samantasoisesta tuomioistuinista on toimivalta käsitellä kyseinen asia. Asian tyyppistä riippuen kyseessä on määrätty alioikeus tai aluetuomioistuin.

Kiinteistön omistajuutta tai muuta esineoikeutta ja kiinteistön hallintaa koskeva kanne voidaan nostaa vain tuomioistuimessa, jolla on toimivalta kiinteistön sijaintipaikassa. Jos riidan aiheena on maan nautinto-oikeus, toimivalta määräytyy kyseisen maa-alueen sijainnin perusteella. Edellä mainittu toimivalta kattaa henkilökohtaiset vaateet, jotka liittyvät esineoikeuteen ja oikeuksiin, joita vaaditaan yhdessä samaa vastaajaa vastaan esitettyjen vaateiden kanssa. Perimystä, lakiosaa, testamenttisaantoa, ohjeita tai muita testamenttimääräyksiä koskeva kanne voidaan nostaa vain tuomioistuimessa, jolla on toimivalta testamentintekijän viimeisessä asuinpaikassa, ja, jos testamentintekijän tavanomaista asuinpaikkaa Puolassa ei tiedetä, tuomioistuimessa, jolla on toimivalta perinnön tai sen osan sijaintipaikassa. Kanne, joka koskee osuuskunnan, kumppanuuden, yrityksen tai yhdistyksen jäsenyyttä, voidaan nostaa vain tuomioistuimessa, jolla on toimivalta rekisteröidyssä toimipaikassa. Avioliittoa koskeva kanne voidaan nostaa vain sen lainkäyttöalueen tuomioistuimessa, jossa puoliset ovat viimeksi asuneet, jos vähintään toisella heistä on siellä edelleen kotipaikka tai tavanomainen asuinpaikka. Jos tällaista liittymäperustetta ei ole, yksinomainen toimivalta on tuomioistuimella, jolla on toimivalta vastaajan kotipaikassa, ja tämänkin perusteen puuttuessa tuomioistuimella, jolla on toimivalta kantajan kotipaikassa. Kanne, joka koskee vanhempien ja lasten suhdetta sekä adoptoijan ja adoptoidun suhdetta, voidaan nostaa vain tuomioistuimessa, jolla on toimivalta kantajan kotipaikassa, sillä edellytyksellä, ettei asiassa ole perusteita kanteen nostamiselle yleistä toimivaltaa koskevien säännösten mukaisesti.

Tämän lisäksi, jos usean tuomioistuimen toimivalta on perusteltu tai jos kanne on nostettu useita osapuolia vastaan, jotka kuuluvat eri tuomioistuinten toimivaltaan yleisen toimivallan perusteella, kantaja voi valita yhden näistä tuomioistuimista. Sama koskee tapauksia, joissa kiinteistö, jonka sijainti on tuomioistuimen toimivallan perusteena, sijaitsee usealla lainkäyttöalueella. Jos toimivaltainen tuomioistuin ei voi käsitellä asiaa tai ryhtyä muihin toimiin esteen vuoksi, sitä ylempi tuomioistuin nimeää toisen tuomioistuimen suljetussa istunnossa. Jos asian olosuhteiden perusteella ei voida määrittää lainkäyttöaluetta siviiliprosessilain säännösten mukaisesti,

korkein oikeus (*Sąd Najwyższy*) nimeää suljetussa istunnossa tuomioistuimen, jossa kanne nostetaan. Osapuolet voivat sopia kirjallisesti, että määrätystä oikeussuhteesta johtuva tai tulevaisuudessa mahdollisesti johtuva riita käsitellään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, jolla ei ole lain mukaan alueellista toimivaltaa. Tuomioistuimella on tämän perusteella asiassa yksinomainen toimivalta, paitsi jos osapuolet ovat sopineet muuta tai kantaja on nostanut saatavien perintää koskevassa asiassa kanteen sähköisessä menettelyssä (*elektroniczne postępowanie upominawcze*). Osapuolet voivat myös rajoittaa kirjallisella sopimuksella kantajan oikeutta valita yksi useasta tällaisesta riidassa toimivaltaisesta tuomioistuimesta. Osapuolet eivät kuitenkaan voi muuttaa yksinomaista toimivaltaa.

5 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon kanteen sisältö ja sen rahamääräinen arvo?

Puolan tasavallan yleisten tuomioistuinten (*sądy powszechne*) aineellista toimivaltaa säännellään siviiliprosessilain säännöksillä (16 § ja sitä seuraavat pykälät).

Siviiliprosesseissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ovat piirituomioistuimet ja alueelliset tuomioistuimet, ja toisen oikeusasteen tuomioistuinta ovat alueelliset tuomioistuimet ja muutoksenhakutuomioistuimet (*sądy apelacyjne*).

Periaatteessa alioikeudet käsittelevät siviiliasiat ensimmäisessä oikeusasteessa, ellei toimivaltaa ole varattu aluetuomioistuimille.

Aluetuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään ensimmäisenä oikeusasteena seuraavat siviiliprosessilain 17 §:ssä luetellut asiat:

- muut kuin omaisuutta koskevat oikeudet (ja yhdessä näiden kanssa esitetyt omaisuusvaateet), lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat lapsen vanhemmuuden vahvistamista tai kiistämistä, isyyden tunnustamisen peruuttamista ja adoption purkua
- lehdistölain mukaiset vaateet
- omistusoikeudet, joissa riidan kohteen arvo on yli 100 000 Puolan zlotya (PLN) (lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat elatusapua, hallinto-oikeuden loukkausta, puolisoiden omaisuuden ositusta, maarekisterin sisällön päivittämistä tosiasiallisen oikeudellisen aseman mukaan ja sähköisessä menettelyssä käsiteltävää saatavien perintää)
- tuomion antaminen päätöksen sijasta osuuskunnan jakamiseksi
- sellaisten oikeushenkilöiden tai organisaatioyksiköiden, jotka eivät ole oikeushenkilöitä mutta joille on laissa annettu oikeustoimikelpoisuus, hallintoelinten antamien päätösten kumoaminen, mitätöinti tai sen toteaminen, ettei niitä ole
- lainvastaisen lopullisen tuomion antamisesta aiheutuneen vahingon korvaaminen.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan teollis- ja tekijänoikeusasiat käsitellään erillisissä menettelyissä (siviiliprosessilain 479 §:n 89 momentti ja sitä seuraavat momentit). Siviiliprosessilain 490 §:n 90 momentin 1 kohdan mukaan teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat asiat kuuluvat aluetuomioistuinten toimivaltaan ja Varsovan aluetuomioistuimella on yksinomainen toimivalta tietokoneohjelmistoja, keksintöjä, hyödyllisyysmalleja, integroidun piirin piirimalleja, kasvilajikkeita ja liikesalaisuuksia koskevissa asioissa.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vilpillisen kilpailun ehkäisyä ja torjuntaa koskevat asiat käsitellään erillisissä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa menettelyissä. Vilpillisen kilpailun ehkäisyä ja torjuntaa koskevat asiat kuuluvat aluetuomioistuinten toimivaltaan, kun taas teknisiä asioita koskevat liikesalaisuudet kuuluvat Varsovan aluetuomioistuimen (*Sąd Okręgowy w Warszawie*) toimivaltaan.

6 Voinko panna asian vireille itse vai onko minun otettava avuksi oikeudellinen neuvonantaja, esimerkiksi asianajaja?

Periaatteessa siviiliprosessin osapuolet ja niiden hallintoelimet tai lailliset edustajat voivat esiintyä tuomioistuimessa henkilökohtaisesti tai täysivaltaisen edustajan välityksellä.

Siviiliprosessilaissa säädetään kuitenkin pakollisesta asianajajan käytöstä erityisissä tilanteissa. Korkeimman oikeuden prosesseissa osapuolilla on oltava edustajanaan asianajaja (*adwokat*) tai oikeudellinen edustaja (*radca*

prawnny). Teollisoikeuksia koskevissa asioissa niillä on oltava edustajana myös patenttiasiamies (*rzecznik patentowy* – siviiliprosessilain 87 §:n 1 momentti). Edustajaa koskevaa vaatimusta sovelletaan myös korkeimman oikeuden oikeudenkäyntiä edeltäviin menettelyvaiheisiin, jotka käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimessa. Edustajaa koskevaa vaatimusta ei sovelleta, jos prosessi koskee oikeudenkäyntimaksusta vapauttamista tai asianajajan tai oikeusavustajan nimittämistä tai jos osapuoli, sen hallintoelin tai laillinen tai täysivaltainen edustaja on tuomari, yleinen syyttäjä, notaari tai oikeustieteen professori tai tällä on väitöskirjan jälkeinen tutkinto oikeustieteen alalla (*doktor habilitowany nauk prawnych*) tai jos osapuoli, sen hallintoelin tai laillinen edustaja on asianajaja tai oikeusavustaja tai valtiovarainministeriön lakiasiantuntija (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*).

7 Mihin on käytännössä otettava yhteyttä asian vireillepanoa varten: tuomioistuimen kansliaan, kirjaamoon vai johonkin muuhun hallintoelimeen?

Kanne on nostettava toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

8 Millä kielellä kanne laaditaan? Voiko sen tehdä suullisesti vai onko asia aina esitettävä kirjallisesti? Voiko kanteen toimittaa faksilla tai sähköpostilla?

Oikeudenkäyntiasiakirjat on toimitettava tuomioistuimeen puolan kielellä tai niin, että niiden liitteenä on puolankielinen käännös. Haastehakemus on esitettävä kirjallisesti ja sen on täytettävä kirjelmiä koskevat vaatimukset (siviiliprosessilain 187 §). Poikkeuksena on (työ- ja sosiaaliturvalainsäädäntöä koskeva tilanne), jossa ilman asianajajaa tai oikeudellista edustajaa toimiva työntekijä tai vakuutettu henkilö voi esittää toimivaltaisessa tuomioistuimessa suullisesti kanteen, oikeussuojakeinojen sisällön ja muut lausumat, jotka sisällytetään aineistoon (siviiliprosessilain 466 §).

Jos erityissäännöksessä niin säädetään tai asiakirjat on päätetty toimittaa tieto- ja viestintätekniisen järjestelmän kautta, asiaa koskevat kirjelmät toimitetaan yksinomaan tieto- ja viestintätekniisen järjestelmän kautta. Sellaisilla kirjelmilla, joita ei ole toimitettu tieto- ja viestintätekniisen järjestelmän kautta, ei ole lain mukaan oikeusvaikutuksia, jotka liittyvät kirjelmän jättämiseen tuomioistuimeen. Tuomioistuimen on ilmoitettava tästä kirjelmän toimittaneelle osapuolelle. Kirjelmää voidaan toimittaa tieto- ja viestintätekniisen järjestelmän kautta ja niiden toimittamista tällä tavoin voidaan jatkaa, jos tuomioistuimen käytettävissä oleva tekniikka mahdollistaa tämän. Jos kirjelmää ei toimiteta tieto- ja viestintätekniisen järjestelmän kautta, oikeuden puheenjohtaja ilmoittaa kirjelmän esittäneelle osapuolelle, että sen kanne on mitätön (rikosprosessilain 125 §).

Myös saatavien perintää koskevassa sähköisessä menettelyssä oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan toimittaa tieto- ja viestintätekniisen järjestelmän kautta.

9 Onko kanteen nostamista varten valmiita lomakkeita? Jos ei ole, mitä asiakirjoja tuomioistuimelle on toimitettava?

Haastehakemus on toimitettava virallisella lomakkeella vain, jos siitä on annettu erityinen säännös (siviiliprosessilain 125 §).

Haastehakemuksessa on

- ilmoitettava tuomioistuin, johon se toimitetaan (tuomioistuimen ja jaoston nimi, täydellinen osoite)
- ilmoitettava selvästi asian osapuolina olevat henkilöt (kantaja, vastaaja), hakija/osallistujat (nimet, sukunimet, henkilötunnus (PESEL), laitosten nimet (tarvittaessa), täydelliset osoitteet) ja tarvittaessa laillisten edustajien tai täysivaltaitten edustajien nimet
- ilmoitettava kirjelmän tyyppi (esimerkiksi haastehakemus)
- määriteltävä riidan kohde (vaatimus)
- ilmoitettava riidan kohteen arvo omistusoikeuksia koskevissa asioissa
- esitettävä vaatimuksen perusteet ja sitä tukevat todisteet (esimerkiksi todistajien ja menettelyn

asianosaisten todistajanlausunnot, asiakirjat)

- suoritettava tuomioistuinmaksu (jos vaatimuksen/hakemuksen käsittelystä peritään maksu)
- oltava käsin kirjoitettu allekirjoitus
- oltava luettelo liitteistä.

Lisäksi haastehakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

- valtakirja tai sen oikeaksi todistettu kopio (jos täysivaltainen edustaja esittää haastehakemuksen)
- haastehakemuksen ja sen liitteiden kopiot, jotka toimitetaan asian osapuolille ja, jos alkuperäisiä liitteitä ei ole toimitettu tuomioistuimelle, yksi kopio jokaisesta liitteestä tuomioistuimen asiakirja-aineistoon liittämistä varten (saatavien perintää koskevassa sähköisessä menettelyssä sähköisesti varmennetut liitteiden kopiot on liitettävä haastehakemukseen, joka toimitetaan tiedonsiirtojärjestelmän kautta).

Tämän lisäksi haastehakemus voi sisältää seuraavia: hakemuksia, jotka koskevat turvaamistoimia, tuomion julistamista välittömästi täytäntöönpanokelpoiseksi ja asian käsittelyä ilman kantajan läsnäoloa; hakemuksia, jotka liittyvät istunnon valmisteluun (ja erityisesti hakemuksia, jotka koskevat niiden todistajien ja tuomioistuimen nimittämien asiantuntijoiden kutsumista, joiden kantaja on ilmoittanut osallistuvan istuntoon; katselmuksen tekemistä; vastaajan pyytämistä toimittamaan istuntoon tämän hallussa oleva asiakirja, jota tarvitaan todistajien kuulemisessa, tai katselmuksen kohde sekä muiden tuomioistuinten, virastojen tai kolmansien osapuolten hallussa olevien todisteiden pyytämistä).

10 Onko tuomioistuimelle maksettava jotain? Jos on, missä vaiheessa maksu peritään? Onko asianajajalle maksettava jo kanteen vireillepanosta alkaen?

Tuomioistuinmenettely on periaatteessa maksullinen. Oikeudenkäyntikulut sisältävät maksut ja kustannukset.

Oikeudenkäyntikuluja koskeva maksuvelvollisuus on osapuolella, joka toimittaa tuomioistuimeen hakemuksen (esimerkiksi haastehakemuksen), jonka käsittelystä peritään maksu tai josta aiheutuu kustannuksia. Jos maksua ei ole suoritettu, tuomioistuin kehottaa osapuolta maksamaan sen viikon kuluessa, tai muuten hakemus palautetaan (jos hakemuksen on jättänyt osapuoli, jonka kotipaikka tai rekisteröity toimipaikka on ulkomailla ja jolla ei ole edustajaa Puolassa, maksuaika on vähintään kuukausi). Jos määräaika päättyy eikä maksua on maksettu, tuomioistuin palauttaa hakemuksen osapuolelle. Haastehakemuksen palauttaminen ei lain mukaan vaikuta kanteen nostamiseen tuomioistuimessa myöhemmin.

Jos erityisessä säännöksessä säädetään, että kanteen voi nostaa vain tiedonsiirtojärjestelmässä (EPU), kanne tulee vireille, kun maksu on suoritettu.

Tuomioistuin palauttaa asianajajan, oikeudellisen edustajan tai patenttiasiamiehen esittämät hakemukset (jos niihin liittyy kiinteä maksu tai maksu, joka perustuu osapuolen määrittämään riidan kohteen arvoon), joita ei ole maksettu, ilman että osapuolta pyydetään suorittamaan maksu (siviiliprosessilain 130 §:n 2 momentti). Osapuoli voi maksaa maksun viikon kuluessa. Jos vaadittu maksu maksetaan, kanteella on oikeusvaikutus siitä päivästä alkaen, jolloin se alun perin jätettiin. Vaikutusta ei ole, jos hakemus palautetaan jälleen samasta syystä.

Jos osapuoli on nimennyt ammattimaisen täysivaltaisen edustajan, asianajajan tai oikeudellisen avustajan palkkiota koskevat kysymykset (kuten palkkion suuruus ja maksun määräaika) olisi täsmennettävä asiakkaan ja täysivaltaisen edustajan välisessä sopimuksessa.

11 Voinko saada oikeusapua?

Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hakea oikeusapua eli tuomioistuimen nimittämää oikeudellista edustajaa, joka avustaa asian käsittelyssä (*pełnomocnik z urzędu*).

Luonnolliset henkilöt voivat pyytää asianajajan tai oikeudellisen edustajan nimittämistä, jos he esittävät selvityksen, jonka mukaan he eivät pysty maksamaan asianajajan tai oikeudellisen edustajan palkkiota ilman, että siitä aiheutuu vaikeuksia heille tai heidän perheilleen.

Oikeushenkilöt (tai muut organisaatioyksiköt, joilla on lain mukaan oikeus toimia menettelyn osapuolena) voivat

pyytää asianajajan tai oikeudellisen edustajan nimittämistä, jos ne osoittavat, ettei niillä ole riittäviä varoja asianajajan tai oikeudellisen edustajan palkkion maksamiseen.

Tuomioistuin hyväksyy oikeusapupyynnön, jos se katsoo, että asianajajan tai oikeudellisen edustajan osallistuminen asiaan on tarpeellista.

Oikeudenkäyntikuluista vapauttamista ja tuomioistuimen nimittämää oikeudellista täysivaltaista edustajaa rajatylittävässä riidoissa säännellään 17. joulukuuta 2004 annetulla lailla oikeudesta oikeusapuun Euroopan unionin jäsenvaltioissa toteutetuissa siviilioikeudellisissa menettelyissä ja oikeudesta oikeusapuun riidan ratkaisemiseksi sovinnollisesti ennen menettelyn vireillepanoa (Puolan virallinen lehti 2022, kohta 284).

12 Mistä lähtien asian katsotaan olevan vireillä? Antavatko viranomaiset palautetta siitä, onko asia on pantu vireille asianmukaisella tavalla vai ei?

Kanne on nostettu tuomioistuimessa, kun haastehakemus on kirjattu. Siviiliprosessilaissa ei säädetä todistuksesta, jolla vahvistetaan, että kanne on nostettu asianmukaisesti.

13 Onko mahdollista saada tarkempaa tietoa menettelyn etenemisen aikataulusta (esim. siitä, koska on saavuttava asian käsittelyyn)?

Tietoja asiassa suunnitelluista tai toteutetuista vaiheista voi saada asianomaisen tuomioistuimen asiakaspalvelusta (*Biuro Obsługi Interesanta*, BOI). Tietoja tuomioistuimen istuntojen päivämääristä voi saada soittamalla tuomioistuimen verkkosivustolla annettuun asiakaspalvelunumeroon ja kertomalla asian rekisteröintinumeron.

■ Päivitetty viimeksi: 16/09/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.